

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 12-07-2021 r.

**Zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich
Hanna Machińska**

IX.517.1642.2020.KK

**Pan
gen. Andrzej Leńczuk
Zastępca Dyrektora
Generalnego Służby Więziennej**

Szanowny Panie Dyrektorze,

Rzecznik Praw Obywatelskich na bieżąco monitoruje sytuację epidemiczną w jednostkach penitencjarnych i z zadowoleniem przyjął informację o wznowieniu realizacji widzeń na terenie jednostek penitencjarnych. W licznych wnioskach kierowanych do Biura Rzecznika osoby pozbawione wolności i ich rodziny podkreślali bowiem, jak dotkliwy był dla nich obowiązujący zakaz realizacji widzeń na terenie jednostek penitencjarnych. Aprobata budzi również fakt, iż po raz pierwszy, po ponad rocznej rozłące, osadzeni mogą spotkać się ze swoimi małoletnimi dziećmi. W tym kontekście, pragnę jednak zwrócić uwagę na pewne aspekty, które podnoszone są przez rodziców małoletnich dzieci.

Z komunikatów prezentowanych na stronach poszczególnych jednostek penitencjarnych wynika, że w widzeniu mogą uczestniczyć maksymalnie dwie osoby pełnoletnie lub osoba pełnoletnia z dzieckiem. Powyższe oznacza, że w przypadku rodzin posiadających więcej niż jedno dziecko, opiekun zmuszony jest do podjęcia decyzji, które z dzieci będzie mogło spotkać się z rodzicem przebywającym w izolacji więziennej.

Zezwolenie na uczestnictwo w widzeniu wyłącznie jednemu dziecku rodzi również trudności organizacyjne dla opiekunów, którzy zobowiązani są do zapewnienia opieki pozostałym dzieciom w trakcie ich nieobecności. W przypadku, gdy rodzic nie ma możliwości zostawienia pozostałych dzieci pod opieką krewnych lub znajomych, wysoce prawdopodobne jest, że będzie musiał zrezygnować z uczestnictwa w widzeniu.

Należy również mieć na uwadze, że osadzony może zrealizować wyłącznie jedno widzenie w miesiącu w każdym typie zakładu karnego. Obecnie sytuacja epidemiczna wydaje się być stabilna, jednakże nie ma pewności, co do przyszłości. W przypadku jej pogorszenia, jeżeli ponownie zostanie

podjęta decyzja o zakazie realizacji widzeń, może dojść do sytuacji, w której osadzony nie zdąży spotkać się ze wszystkimi dziećmi.

W odniesieniu do powyższego, warto przypomnieć, że zgodnie z art. 92 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej: k. r. o.) dziecko pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską. Władza ta przysługuje obojgu rodzicom (art. 93 § 1 k. r. o.) i obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka (art. 95 § 1 k. r. o.). Rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim (art. 96 § 1 k. r. o.). Jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom, każde z nich jest obowiązane i uprawnione do jej wykonywania (art. 97 § 1 k. r. o.). W związku z tym, widzenia rodzica pozbawionego wolności z dziećmi są nie tylko jego uprawnieniem, lecz także stanowią one realizację ciążącego na tym rodzicu obowiązku.

W ochronie praw dziecka szczególne znaczenie mają również normy przyjęte w prawie międzynarodowym, które weszły w skład polskiego porządku prawnego. Sztandarowy charakter ma art. 9 Konwencji o prawach dziecka, który ustanowił standard obowiązków państwa w zakresie prawa dziecka do kontaktów z rodzicami. Zgodnie z tym artykułem, państwo szanuje prawo dziecka odseparowanego od jednego lub obojga rodziców do utrzymywania regularnych stosunków osobistych i bezpośrednich z obojgiem rodziców, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to sprzeczne z najlepiej pojętym interesem dziecka.

Pragnę również zasygnalizować, że z uwagi na stały wzrost liczby osób zaszczepionych oraz obowiązywanie łagodniejszych zasad bezpieczeństwa epidemicznego, we wnioskach kierowanych do Biura Rzecznika, wnioskodawcy podkreślają brak możliwości nawiązania bliskiego kontaktu osadzonego z odwiedzającymi (tradycyjne przywitanie, wzięcie dziecka na kolana). Niezrozumienie dla takiego sposobu realizacji widzeń podkreślają w szczególności osoby, które są już w pełni zaszczepione.

Mając powyższe na uwadze, zwracam się z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości zniesienia ograniczenia, co do liczby osób małoletnich mogących uczestniczyć w widzeniu. Proszę także o przedłożenie informacji, czy trwają dyskusje w zakresie wprowadzenia pewnego rodzaju ustępstw dla osób, które przyjęły szczepienie.

Z poważaniem

Hanna Machińska

Zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/